

CORAZ GŁOŚNIEJ O EDUKACJI GŁUCHYCH

Edukacja g/Głuchych przestała być tematem tabu, spychanym w zakamarki surdopedagogiki. Coraz częściej organizuje się różnego rodzaju konferencje poruszające tematykę edukacji tego środowiska oraz ich funkcjonowania w społeczeństwie. Licznie prowadzone badania miały okazję ujrzeć światło dzienne w przeddzień pierwszego dnia wiosny, w Warszawie, w trakcie konferencji „Edukacja Głuchych”, organizowanej przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich przy współpracy z Polskim Związkiem Głuchych.

Konferencja jest przykładem idealnie zorganizowanego sympozjum, dostępnego dla każdego uczestnika. Prelegenci przemawiali w polskim języku fonicznym lub Polskim Języku Migowym (dwóch tłumaczy ze STPM). Równocześnie prowadzone były symultaniczne tłumaczenia na PJM oraz polski język foniczny. Uczestnicy konferencji mieli dostęp do dwóch dużych ekranów, z czego jeden prezentował szczegółowe treści wystąpienia prelegentów, natomiast drugi prezentował obraz, który transmitowany był na żywo na stronie internetowej RPO. Bezpośrednio na konferencji uczestnicy mieli dostęp do obszernych materiałów związanych z wystąpieniami prelegentów. Kilka dni po wydarzeniu, prezentacje oraz materiały dostępne były na stronie internetowej Rzecznika.

Sympozjum otwierali dr Ryszard Czerniawski – Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich, Adam Kósa – Poseł do Parlamentu Europejskiego oraz Kajetana Maciejaska-Roczán – Prezes Polskiego Związku Głuchych.

O JĘZYKU

Blok rozpoczął temat języka polskiego jako obcego w nauczaniu

głuchych, który omówili przedstawiciele Uniwersytetu Wrocławskiego. Prelegenci zwrócili uwagę na niewystarczającą znajomość jakiegokolwiek języka przy edukacji głuchych. Przy ograniczonym dostępie do nauczania języka migowego oraz nauczaniu polskiego jako natywnego, dochodzi do niezwykle trudności komunikacyjnych. Nauczyć się języka, a naturalnie go przyswoić, to dwie różne drogi.

Duży entuzjazm wśród uczestników wzbudziło wystąpienie dra Piotra Tomaszewskiego, który psycholingwistyczne uwarunkowania rozwoju dzieci głuchych przedstawił w PJM, w niezwykle brawurowy sposób. Prelegent żywiołowo i ekspresyjnie ukazał kwestię modelu podejścia medyczno-rehabilitacyjnego i modelu kulturowego, rozważając etyczność tego pierwszego. Również on namawiał do nauczania dwujęzycznego, przy zachowaniu PJM jako pierwszego języka, a jako drugiego – języka narodowego.

Piotr Wojda z Uniwersytetu Lubelskiego, omówił nauczanie PJM w szkołach oraz konieczność równości dostępu do języka polskiego i PJM. Poruszył on kwestię świadomości odbiorcy, która często jest pomijana w badaniach.

Duet Małgorzaty Czajkowskiej-Kisil oraz Bartosza Margańca, zwrócił uwagę zebranych na brak wsparcia dla rodziców we wczesnej interwencji u dziecka. Rodzice nie są przygotowywani do terapii. Uwaga zebranych została zwrócona również na małą wiedzę specjalistów dot. języka migowego.

O EDUKACJI

Blok dotyczący edukacji rozpoczął Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, z tematem „Psychologiczne implikacje głuchoty dziecka w rodzinie i środowisku szkolnym”. Tutaj również uwaga została zwrócona na rodziców, na ich

odczucia i dylematy związane z dzieckiem z uszkodzonym słuchem.

O kształceniu głuchych w szkołach masowych i integracyjnych mówił dr Mariusz Sak, który zwrócił uwagę na istnienie dwóch grup uczniów z wadą słuchu: głuchych i słabosłyszących. Powołując się na swoje własne doświadczenia, podawał praktyczne przykłady i rozwiązania konkretnych osób.

Uniwersytet Łódzki, bazując na doświadczeniach z projektu „Cztery kroki”, omówił kształcenie zawodowe głuchych oraz związane z tym liczne absurdy prawne oraz medyczne.

Na własnym doświadczeniu bazował również Paweł Rutkowski, który kształcenie akademickie głuchych rozpoczął od tematu rzeki, jakim jest tłumaczenie akademickie i dostępność tłumaczy na tym poziomie edukacji. Nadal spotkać się możemy z uczelniami, które pomimo wdrożenia najnowszej ustawy o szkolnictwie wyższym, wciąż odmawiają studentom prawa do tłumacza języka migowego.

Ciekawostką było wystąpienie przedstawiciela Örebro University o dwujęzycznym nauczaniu głuchych w Szwecji. Nasz północny sąsiad może nam posłużyć jako wzór we wdrażaniu dwujęzycznej edukacji.

DYSKUSJA

Gośćmi honorowymi na konferencji byli przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ministerstwo Edukacji Narodowej zapewniło, iż przyjmie wszelkiego rodzaju propozycje zmiany ścieżki edukacyjnej osób głuchych w Polsce. Zachęciło również zebranych, jako specjalistów w tej wąskiej dziedzinie, do udziału w tworzeniu adaptacyjnej formy podręcznika do edukacji wczesnoszkolnej.

Konferencja ta ukazała propozycje dróg, które należałoby wdrożyć w edukacji głuchych, aby zapewnić tej grupie pełen dostęp do edukacji i jej efektywny przebieg. System szkolnictwa wciąż jest oporny na wszelkiego rodzaju reformy, bazując na starych, wypracowanych już programach i metodach nauczania. Potrzebna będzie niejedno sympozjum, aby o nauczaniu Głuchych było coraz głośniejsze i częściej.

Anna Duczmałowska (UP)

fot. archiwum autora

Konferencja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem środowiska